

né vykonávání držebních práv spoluvlastnických s vědomím a za účasti knihovního vlastníka.

Ukázalo se tedy dovolání ve všech směrech bezdůvodným.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z dne 13. července 1926 Rv II 353/26.

Dr. Gajdorus.

Prohlášením »vázanosti« akcí na depotním účtu v bance nevzniká ještě právo zástavní.

Žalující strana A. žádá, aby rozsudkem byla žalovaná banka B., uznána povinnou v zástavě držeti žalující 6000 kusů akcií banky B., jež u této uloženy byly vídeňskou bankou C., nebo je žalobkyni vydati, event. do soudního uschování složit.

Za řízení sporného vnesla banka A. návrh podle § 236 civ. ř. s. za mezitímní určení, že žalující A. přísluší na 6000 kusech akcií banky B. u žalované uložených bankou C. právo zástavní pro pohledávku 4.600.000 Kč.

Obchodní soud v Praze pod CKV. 82/24-24. vynesl rozsudek, podle něhož o návrhu podle § 236 c. ř. s. rozhodl, že žalobkyni žádané právo nepřísluší a ve věci hlavní žalobu zamítl.

Rozsudek tento byl II. i III. stolicí potvrzen.

Soud první stolice zjistil podle svědeckých a listinných důkazů, že žalobkyně A. měla vůči vídeňské bance C. z důvodů transakce pohledávku 4.600.000 Kč splatnou 8. IX. 1928 a byla oprávněna žádati od této své dlužnice ručení některé tuzemské banky za tuto pohledávku.

Banka C. koupila r. 1923 od žalované B. její akcie majiteli svědčící počtem 20.000 kusů, jež i po zaplacení kupní ceny po dobu 5 let měly býti vázány v uschování u prodávající — žalované. —

Žalobkyně počátkem dubna 1924 žádala od banky C. poskytnutí umluvené záruky pro 4.600.000 Kč, načež tato rozhodla, že jí poskytne garancii v té formě, že oddělí 6000 kusů akcií banky B. uzávěrou ve prospěch žalobkyně. Dala skutečně dne 21. IV. 1924 písemný příkaz žalované B., aby ze 20.000 kusů akcií u ní uschovaných — 6000 kusů v á z a l a pro žalobkyni A. a tuto o tom vyrozuměla. Žalovaná splnila tento příkaz a vyrozuměla žalobkyni dne 23. IV. 1924, že »pro ni vázala na depotním účtu banky C. z jejího příkazu 6000 akcií banky B.«

Toto prohlášení však neuspokojilo žalobkyni A., ježto nemá pro ni žádného právního významu a jí nekonvenuje, pročez

žádá dopisem z 25. IV. 1924 za vydání těchto vázaných akcií. Tomu však žalovaná nevyhověla, ježto se žádost tato nekryla s příkazem banky C.

Později žalobkyně žádala aspoň potvrzení od žalované, že tyto akcie pro ni žalovaná drží jako zástavu za pohledávku 4,600.000 Kč proti bance C., jakož i že jejímu práv. zástupci nepředchází žádné jiné právo zást. nebo retenční žalované nebo jiné třetí osoby.

Než žalovaná po předchozím souhlase o vyrozumění vlastnice akcií těch banky C. zamítla tuto žádost žalobkyně s tím, že sahá přes hranice smluvené.

Když i další zakročení žalobkyně o vydání potvrzenky nebo složení akcií těchto u jiné banky zůstalo bezvýsledným, prohlásila žalovaná dne 19. VII. 1924, že původní prohlášení své o vázanosti akcií pokládá za zrušené, ježto žalobkyně s ním nesouhlasila.

Soud, vyslechnuv znalce bankovníctví o významu výrazů »vázanost či uzávěra akcií na depot. účtu« zjistil, že v tomto případě nejde sice o tzv. blokování cenných papírů, t. j., technické opatření cenných papírů, aby tyto po jistou dobu z banky nevyšly na trh, nýbrž, že jde o uzávěru v pravém smyslu, s níž spojeny jsou účinky právní v rozsahu, jaký strany ujednaly.

Podle listinných důkazů soud zjistil, že žalobkyně neměla detence akcií, že tyto jí nebyly do zástavy odevzdány (§§ 451. 452 obč. z.) — prosté prohlášení o zástavě nestačí (§ 427. 452 obč. z.), nýbrž že akcie měla v držení žalovaná B., a tato nikdy neprohlásila, že je bude detinovat jako zástavu pro žalobkyni jako zást. věřitelku, naopak táž odepřela akcie ze svého držení vydati nebo na účet žalobkyně u ní je přenést, ba i potvrzenku o zřízení práva zást. jí vydati. Bez svolení žalované, — jež ostatně sama byla zást. věřitelkou těchto akcií — nebylo lze hmotné odevzdání akcií provést.

Nejen odevzdání jest formou věcné smlouvy zástavní, nýbrž k tomu třeba, aby i úmysl stran byl shodně prohlášen tak, jak strany jej při odevzdání na mysli měly, aby tu nebylo nedorozumění (§ 869 obč. z.).

Z listin na jevo vyšlo, že ani žalobkyně ani žalovaná, ba ani dlužnice C. na počátku na mysli neměly zřízení práva zást. na akciích ve prospěch žalobkyně, nýbrž že žalobkyně teprve v dopise z 9. V. 1924 prvně zmiňuje se o »právu zástavním« a toto jí bylo odepřeno žalovanou stranou.

Byl-li příkaz dlužnice C. ze dne 21. IV. 1924 na žalovanou neurčitý a nejasný co do oprávnění, jež pro žalobkyni na spor-

ných akcích u žalované zřizovala, nemůže z této nejasnosti své smluvní strany — C — žalobkyně dodatečně vyvozovati zástavní právo, když sama dříve dne 25. IV. 1924 v dopise uznávala, že prohlášení o »vázanosti« akcí nemá pro ni **žádného** významu, a když žalovaná do té doby nebyla se žalobkyní v žádném smluvním poměru a neměla vůbec na mysli pro ni zříditi právo zástavní.

Rozhodnutí mezit. určovacího návrhu jest zároveň dána i základna pro zamítnutí prosby žalobní, jež obsahuje jednotlivá oprávnění, vyplývající z obsahu práva zástavního, jež právě nebylo uznáno.

Odvolací soud souhlasil s právním názorem prvního soudu rozsudek potvrdil, a k námitce odvolatelky A., že detentor zástavy nemusí věděti, že ji bude nadále detinovati jako zástavu pro věřitele, uvádí, že tento názor jest právě mylný, ježto detentor musí prohlásiti, že věc bude dále detinovati jako zástavu pro věřitele zástavního. O tom nesmí býti pochybností, neboť jen tak lze nedetinujícímu zříditi zást. právo k movité věci.

Ježto žalobkyně domáhala se toliko zajištění, že jí přísluší právo zást. neměl první soud žádné příčiny zabývati se otázkou, zda žalobkyni podle posudku znaleckého jiné oprávnění na sporných akcích přísluší.

Dovolacímu soudu pro právní posouzení věci postačil úplně výklad dopisů vyměněných mezi stranami; podle nich dospěl k závěru, že mezi stranami nedošlo ke zřízení práva zást., že strany sice vyjednávaly o jeho zřízení, ale neshodly se. Žalovaná nabízela něco, co nedosahovalo účinu spojeného se zást. právem, t. j. vázání akcí, že tu nešlo o zást. právo, byly si obě strany za jedno, pokud žalovaná, nevidíc jiného prostředku, nezměnila svého náhledu, kdežto žalobkyně žádala s počátku na pouhé zřízení zástavy a ponechání jí v úschově u žalované, nýbrž vydání do vlastní držby. Teprve později pokusila se o nabytí zást. práva, ale jen tím způsobem, že projev druhé strany, jež původně prohlásila za bezvýznamný a bezúčinný, vyložila najednou ve smyslu podle možnosti nejširším. Nepotkal se však s úspěchem pro přímý odpor žalované, jež neměla v úmyslu zříditi více než vázání, zejména na zást. právo.

Na spolupůsobení vídeňské bky C., jež byla sice vlastníci akcí těch, nezáleží, ježto tato nemohla s nimi neomezeně nakládati a nemohla žalovanou donutiti ani k vydání akcí ani k přímému zřízení práva zástavního v přednostním pořadí.

R o z h. n e j v y š. s o u d u z e d n e 7. X. 1926. R v I. 598/26.

Dr. Jan Malát.